

Unitatea de învățământ:

Profesor:

PROIECTAREA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie

Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3224/2026

Manual: Limba și literatura română. Clasa a IX-a (TC+CS, specializarea filologie), Editura Corint

Timp: 5 ore/săptămână (3 ore trunchi comun + 2 ore curriculum de specialitate). Total: 165 de ore

Notă. Fiecare oră de curs cuprinde 2-3 activități de învățare; competența specifică din coloana a doua este așezată în dreptul activității pe care o vizează. Trimiterile la pagini se referă la manualul indicat mai sus, iar activitățile valorifică sarcinile de lucru din rubricile manualului. Textele-suport sunt cele din planificarea calendaristică și pot fi înlocuite, la decizia profesorului, cu texte din lista de recomandări de autoare și autori din programa școlară.

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie

Unitatea de învățare: Evaluare inițială. Recapitulare

Timp alocat: 5 ore. Perioada: Săptămâna 1 (7-11 septembrie 2026), Modulul 1

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.3, 3.5

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Prezentarea programei școlare, a manualului și a formelor de evaluare. Contractul de învățare		– discuție despre parcursul cronologic al clasei a IX-a, pornind de la cuprinsul manualului și de la cronologia de la paginile 308-309	Resurse materiale: manual, pp. 4-8, 308-309; programa școlară; videoproiector Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
		– formularea orală a așteptărilor proprii privind studiul literaturii, cu respectarea normelor limbii standard		
		– prezentarea variantei digitale a manualului și a simbolurilor folosite în aceasta		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: textul epic și textul liric. Achiziții din gimnaziu	1.2.	– exerciții de identificare a instanțelor comunicării narative și a modurilor de expunere într-un fragment epic la prima vedere	Resurse materiale: fișe de lucru; texte-suport la prima vedere Forme de organizare:	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.2.	– exerciții de recunoaștere a figurilor de stil și a imaginilor artistice într-un text liric la prima vedere		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	2.2.	– compararea a două texte-suport din epoci diferite, pentru a observa deosebirile de limbaj și de viziune	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: textul dramatic. Norme de ortografie și de punctuație (actualizare)	1.2.	– exerciții de identificare a indicațiilor scenice, a actelor și a scenelor într-un fragment dramatic	Resurse materiale: fișe de lucru; DOOM 3 (variantă online) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.3.	– exerciții de corectare a unor enunțuri care conțin greșeli de ortografie și de punctuație		
	3.3.	– redactarea unui text scurt de tip răspuns personal la o temă dată		
LITERATURĂ Test de evaluare inițială	1.2.	– rezolvarea itemilor de înțelegere și de analiză pe baza unui text-suport la prima vedere	Resurse materiale: test de evaluare inițială; barem de evaluare și de notare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă
	1.3.	– redactarea unui răspuns argumentat pe marginea textului-suport		
	3.3.	– aplicarea normelor limbii române standard în redactarea răspunsurilor		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Analiza rezultatelor evaluării inițiale. Proiectarea activităților de remediere și de dezvoltare	1.2.	– discutarea baremului și autoevaluarea răspunsurilor, pe baza descriptorilor de performanță	Resurse materiale: baremul de evaluare; fișa individuală de progres Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; feedback descriptiv individualizat
	3.3.	– completarea unei fișe individuale de progres, cu obiective de lucru pentru primul modul		
	2.1.	– prezentarea temelor de lectură suplimentară pentru unitatea 1		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie

Unitatea de învățare: Unitatea 1. Reflecții despre literatură

Timp alocat: 30 ore. Perioada: Săptămânile 2-7 (14 septembrie – 23 octombrie 2026), Modulul 1

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.1, 3.3, 3.5

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Literatura ca reprezentare a realității: teme, motive, valori, viziune despre lume. Repere teoretice	1.1.	– conversație de prelectură pornind de la întrebarea „la ce folosește literatura?” și inventarierea temelor recurente în textele citite în gimnaziu	Resurse materiale: manual, pp. 9-10; caietul de lectură; reproducere de artă	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– lectura tabloului lui Peter Ilsted, <i>Interior luminat de soare prin fereastră și o fată citind o scrisoare</i> , și formularea unor ipoteze despre relația dintre lectură și viața interioară	Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală	
	1.3.	– deschiderea jurnalului de lectură al anului școlar: notarea titlurilor citite în vacanță și a temelor identificate în ele	1 oră	
LITERATURĂ I.L. Caragiale, <i>Triumful talentului</i> . Repere despre autor. Lectura textului	1.1.	– lectura expresivă a schiței și notarea, într-un tabel, a indicilor de spațiu și de timp, a personajelor și a temei	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>Triumful talentului</i>	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– prezentarea reperelor despre I.L. Caragiale și despre presa satirică a epocii (<i>Moftul român</i>), pe baza casetei biografice din manual	Resurse materiale: manual, pp. 10-13	
	1.2.	– exerciții de înțelegere a textului: reconstituirea firului narativ pe momentele subiectului	Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ <i>Triumful talentului</i> . Analiză: structura narativă, personajele, procedeele comicului	1.2.	– analiza structurii narative pe baza schemei din manual și identificarea rolului fiecărei secvențe	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>Triumful talentului</i>	Evaluare: observarea sistematică; temă de lucru în clasă
	1.2.	– selectarea fragmentelor de caracterizare directă și enumerarea trăsăturilor precizate prin acest procedeu	Resurse materiale: manual, pp. 14-16; fișă de analiză	
	1.1.	– identificarea dominantelor expresive ale textului: oralitatea, repetiția, ironia	Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ	1.3.	– explicarea ironiei titlului și transcrierea altor două secvențe ironice din narațiune	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
<i>Triumful talentului</i> . Interpretare	1.3.	– dezbateri pe marginea exercițiului 12 din manual: personaje asemănătoare sau diferite la nivel moral?	Text-suport: I.L. Caragiale, <i>Triumful talentului</i> Resurse materiale: manual, p. 17; instrument de inteligență artificială Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	aprecierea verbală; observarea sistematică a participării la dezbateri
	3.5.	– compararea propriei interpretări a ironiei cu răspunsul generat de un instrument de inteligență artificială și discutarea diferențelor		
LITERATURĂ Text auxiliar: Eugène Ionesco, <i>Lecția</i> . Aplicații	1.2.	– precizarea aspectelor de structură specifice genului dramatic, identificate în fragmentul din <i>Lecția</i>	Resurse bibliografice: Text-suport: Eugène Ionesco, <i>Lecția</i> Resurse materiale: manual, pp. 18-21 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	1.3.	– explicarea absurdului dintr-o replică indicată în manual și formularea unei ipoteze interpretative		
	2.2.	– compararea viziunii asupra școlii și asupra educației în <i>Triumful talentului</i> , în <i>Lecția</i> și în fragmentele din Montaigne, Swift și Marin Preda		
LITERATURĂ Literatura ca instituție, ca parcurs istoric, ca spațiu de creație și ca tablou al genurilor. Concepte: epocă, perioadă, școală literară/culturală	2.1.	– elaborarea unei hărți conceptuale cu ipostazele literaturii propuse de manual	Resurse materiale: manual, pp. 308-309; bibliotecă digitală Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții conceptuale; observarea sistematică
	2.1.	– exerciții de delimitare a conceptelor de epocă, perioadă și școală literară, pe baza cronologiei din manual		
	3.5.	– explorarea unei biblioteci digitale pentru a identifica pagina de titlu a unei reviste literare românești		
LITERATURĂ Genuri și specii literare. Grigore Alexandrescu, <i>Căinele și cățelul</i> . Lectură și înțelegere	1.1.	– lectura fabulei și identificarea temei, a alegoriei și a moralei	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Alexandrescu, <i>Căinele și cățelul</i> Resurse materiale: manual, pp. 22-24 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.2.	– exerciții de înțelegere a relației dintre replicile personajelor și statutul lor social		
	2.1.	– prezentarea reperelor istorice și teoretice despre fabulă și despre epoca pașoptistă		
LITERATURĂ <i>Căinele și cățelul</i> . Interpretare și aplicații	1.3.	– interpretarea moralei prin raportare la contexte sociale actuale	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Alexandrescu, <i>Căinele și cățelul</i>	Evaluare: temă de lucru în clasă; evaluarea textului redactat
	2.2.	– compararea fabulei lui Grigore Alexandrescu cu fabula <i>Corbul și vulpea</i> de Jean de La Fontaine, sub aspectul construcției alegorice		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.3.	– redactarea unui text scurt în care se susține un punct de vedere despre actualitatea fabulei	Resurse materiale: manual, pp. 24, 297-298 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Vasile Alecsandri, <i>Sania</i> . Lectură și analiză	1.1.	– lectura poeziei și identificarea motivelor și a imaginilor artistice dominante	Resurse bibliografice: Text-suport: Vasile Alecsandri, <i>Sania</i>	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	1.2.	– completarea tabelului din manual cu figurile de stil identificate și cu efectul lor expresiv	Resurse materiale: manual, pp. 25-26 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Vasile Alecsandri, despre pastel și despre revista <i>Convorbiri literare</i>		
LITERATURĂ <i>Sania</i> . Interpretare	1.3.	– interpretarea relației dintre eul liric și peisajul de iarnă	Resurse bibliografice: Text-suport: Vasile Alecsandri, <i>Sania</i> Resurse materiale: manual, p. 27; reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea textului redactat; interevaluare
	2.2.	– compararea pastelului cu o creație plastică din aceeași perioadă, pentru a evidenția reprezentarea realității în medii artistice diferite		
	3.3.	– redactarea unei descrieri de tip pastel, pornind de la un peisaj familiar		
LITERATURĂ Text auxiliar: Ion Minulescu, <i>Acuarelă</i> . Aplicații	1.3.	– comentarea titlului poeziei în relație cu imaginarul textului	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Minulescu, <i>Acuarelă</i> Resurse materiale: manual, pp. 28-29; aplicație de prezentare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea produsului digital; autoevaluare
	2.2.	– compararea poeziei <i>Sania</i> cu <i>Acuarelă</i> sub aspectul viziunii asupra peisajului și al modernității limbajului		
	3.5.	– realizarea unei prezentări multimodale scurte (imagine, text, sunet) pornind de la una dintre cele două poezii		
LITERATURĂ	1.1.	– lectura pe roluri a fragmentului și identificarea indicațiilor scenice și a rolului lor	Resurse bibliografice: Text-suport: Mihail Sebastian, <i>Jocul de-a vacanța</i>	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.2.	– exerciții de înțelegere a relației dintre replici și conflictul dramatic		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Mihail Sebastian, <i>Jocul de-a vacanța</i> . Lectură pe roluri și înțelegere	2.1.	– prezentarea reperelor despre Mihail Sebastian și despre teatrul românesc interbelic	Resurse materiale: manual, pp. 30-32 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ <i>Jocul de-a vacanța</i> . Interpretare	1.2.	– caracterizarea personajelor pe baza replicilor și a indicațiilor scenice	Resurse bibliografice: Text-suport: Mihail Sebastian, <i>Jocul de-a vacanța</i> Resurse materiale: manual, p. 33 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea textului redactat; interevaluare
	1.3.	– interpretarea motivului evadării și al vacanței ca formă de libertate interioară		
	3.3.	– redactarea unei scurte scene dramatice, cu respectarea convențiilor genului		
LITERATURĂ Text auxiliar: Mircea Eliade, <i>Romanul adolescentului miop</i>	1.2.	– rezolvarea exercițiului de tip adevărat/fals pe marginea fragmentului	Resurse bibliografice: Text-suport: Mircea Eliade, <i>Romanul adolescentului miop</i> Resurse materiale: manual, pp. 34-38 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea paginii de jurnal; observarea sistematică
	2.2.	– compararea imaginii adolescentului din <i>Jocul de-a vacanța</i> cu aceea din <i>Romanul adolescentului miop</i>		
	1.3.	– redactarea unei pagini de jurnal de reflecție despre adolescență ca temă literară		
LITERATURĂ Literatură populară și literatură cultă. <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> . Lectură	1.1.	– lectura basmului și identificarea formulelor inițiale, mediane și finale	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> (basm popular, în versiunea lui Petre Ispirescu) Resurse materiale: manual, pp. 39-42 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.2.	– reconstituirea traseului inițiat al eroului, pe etape		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Petre Ispirescu, despre cultura orală și despre circulația basmului		
LITERATURĂ	1.1.	– identificarea constantelor tematice ale basmului: probele, ajutoarele, obiectele magice, cifrele simbolice	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
<i>Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> . Analiză: personaje, probe, obiecte magice	1.2.	– analiza rolului formulelor și al fabulosului în construcția lumii basmului	Text-suport: <i>Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> (basm popular, în versiunea lui Petre Ispirescu) Resurse materiale: manual, pp. 43-44; DEX (variantă online) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	fișă de lucru; observarea sistematică
	3.1.	– selectarea formelor arhaice și populare din text și explicarea lor cu ajutorul dicționarului		
LITERATURĂ <i>Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> . Interpretare	1.3.	– interpretarea semnificației Văii Plângerii și a finalului basmului	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> (basm popular, în versiunea lui Petre Ispirescu) Resurse materiale: manual, p. 45 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică a participării la dezbateri; aprecierea verbală
	1.3.	– dezbateri despre valorile lumii basmului și despre relevanța lor pentru cititorul de azi		
	3.3.	– rezumarea orală a basmului, cu respectarea normelor limbii române standard		
LITERATURĂ Text auxiliar: <i>1001 de nopți</i>	2.2.	– compararea structurii narative a basmului românesc cu aceea a povestirii în ramă din <i>1001 de nopți</i>	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>1001 de nopți</i> (poveste populară orientală) Resurse materiale: manual, pp. 46-47; surse digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; evaluarea documentării
	2.1.	– identificarea elementelor de imaginar oriental și a valorilor pe care le exprimă		
	3.5.	– documentare digitală despre circulația motivului călătoriei inițiatice în literatura universală, cu menționarea surselor		
LITERATURĂ <i>Ion Creangă, Fata babei și fata moșneagului</i> . Lectură și înțelegere	1.1.	– lectura basmului cult și identificarea antitezei dintre cele două personaje feminine	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Creangă, <i>Fata babei și fata moșneagului</i>	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.2.	– exerciții de înțelegere a structurii narative și a rolului probelor		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Ion Creangă și despre alfabetizarea populației în epocă	Resurse materiale: manual, pp. 48-52 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ <i>Fata babei și fata moșneagului.</i> Basmul popular și basmul cult	2.2.	– completarea unui tabel comparativ între basmul popular și basmul cult (autor, oralitate, umor, individualizarea limbajului)	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Creangă, <i>Fata babei și fata moșneagului</i> Resurse materiale: manual, pp. 53, 65 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; interevaluare
	3.1.	– selectarea particularităților fonetice, lexicale și morfologice specifice graiului moldovenesc, pe baza tabelului din manual		
	1.3.	– interpretarea umorului și a oralității ca mărci ale stilului lui Ion Creangă		
LIMBA ROMÂNĂ Limba standard. Instrumente normative	3.3.	– exerciții de stabilire a formelor corecte de plural, cu verificarea soluțiilor în DOOM 3	Resurse materiale: manual, pp. 55-56; https://doom.lingv.ro/ Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; autoevaluare
	3.3.	– construirea de enunțuri cu substantive la genitiv singular, forma articulată și cea nearticulată		
	3.5.	– consultarea variantei online a DOOM 3 și identificarea normelor modificate față de ediția anterioară		
LIMBA ROMÂNĂ Norme de ortografie și de punctuație. Semnele ortografice	3.3.	– sistematizarea semnelor ortografice și a rolurilor cratimei, pe baza reperelor din manual	Resurse materiale: manual, pp. 57-59; Îndreptar ortografic, ortoepic, morfologic și de punctuație Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.3.	– completarea unor fragmente literare cu semnele de punctuație corespunzătoare		
	3.3.	– explicarea rolului semnelor de punctuație în organizarea și în segmentarea enunțului		
LIMBA ROMÂNĂ Norme de ortografie și de punctuație. Aplicații	3.3.	– rescrierea unor enunțuri prin corectarea punctuației	Resurse materiale: manual, p. 59; instrument de inteligență artificială Forme de organizare: Activitate frontală; activitate în perechi; activitate individuală 1 oră	Evaluare: interevaluare; temă de lucru în clasă
	3.3.	– evaluarea reciprocă, în perechi, a rescrierilor și justificarea corecturilor		
	3.5.	– punctuarea unui fragment cu ajutorul unui instrument de inteligență artificială și verificarea critică a soluției propuse		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LIMBA ROMÂNĂ Normă și abatere: greșeli fonetice și lexico-semantică	3.3.	– identificarea și corectarea abaterilor fonetice și lexico-semantică din enunțuri date	Resurse materiale: manual, pp. 60-62; https://doom.lingv.ro/ Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; autoevaluare
	3.3.	– exerciții de utilizare corectă a verbului, cu accent pe formele cu un „i” sau cu doi „i”		
	3.5.	– verificarea formelor discutate în varianta digitală a DOOM 3 și notarea concluziilor		
LIMBA ROMÂNĂ Normă și abatere: greșeli gramaticale	3.3.	– corectarea greșelilor de acord, a pleonasmelor și a construcțiilor hibride din enunțuri date	Resurse materiale: manual, pp. 62-63; fișă de autoevaluare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; temă de lucru în clasă
	3.3.	– rescrierea unui text cu abateri, urmărind claritatea, coeziunea și proprietatea termenilor		
	3.3.	– completarea unei fișe de autoevaluare a exprimării proprii, orale și scrise		
LIMBA ROMÂNĂ Variație regională: graiuri, regionalisme	3.1.	– selectarea, dintr-o antologie de proverbe, a formelor care nu respectă norma și a cuvintelor neuzuale în comunicarea curentă	Resurse materiale: manual, pp. 64-65 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	3.1.	– compararea limbajului lui Ion Creangă cu transcrierea unei povestiri orale din Munții Apuseni, prin raportare la limba standard		
	1.1.	– discutarea rolului regionalismelor în conturarea culorii locale a textului literar		
LIMBA ROMÂNĂ Variație regională: stereotipuri și atitudini față de limbă	3.1.	– elaborarea unei hărți digitale a graiurilor, cu exemple de regionalisme din textele studiate	Resurse materiale: manual, pp. 65-66; aplicație de cartografiere digitală Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții digitale; observarea sistematică
	3.5.	– identificarea, cu ajutorul unui instrument de inteligență artificială, a stereotipurilor despre locuitorii diverselor regiuni și analiza lor critică		
	3.3.	– dezbateri: diversitatea limbii îmbogățește sau complică limba română?		
LIMBA ROMÂNĂ Tipuri de dicționare	3.5.	– identificarea tipurilor de informație oferite de articolele de dicționar reproduse în manual și gruparea lor pe categorii	Resurse materiale: manual, pp. 67-69; https://delr.lingv.ro/ ; DEX Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.1.	– stabilirea originii unor cuvinte cu ajutorul dicționarului etimologic online		
	3.3.	– redactarea unui articol de dicționar pentru un cuvânt întâlnit în textele studiate		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare	1.1.	– sistematizarea, într-o hartă conceptuală, a ipostazelor literaturii și a speciilor studiate în unitate	Resurse materiale: manual, pp. 9-69; fișe recapitulative Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; aprecierea verbală
	2.2.	– exercițiu de comparare a două texte din unitate, sub aspectul temei și al viziunii despre lume		
	3.3.	– exerciții recapitulative de aplicare a normelor de ortografie și de punctuație		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă	1.2.	– rezolvarea unui test cu itemi de înțelegere și de analiză, pe baza unor texte la prima vedere	Resurse materiale: manual, pp. 70-72 (testul și baremul din manual) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă; feedback descriptiv
	1.3.	– redactarea unui răspuns personal argumentat pe marginea textelor-suport		
	3.3.	– aplicarea normelor limbii române standard în redactarea răspunsurilor		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE
ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie

Unitatea de învățare: Unitatea 2. Începuturile scrisului în limba română (secolele XVI-XVII)

Timp alocat: 30 ore. Perioada: Săptămânile 8-13 (2 noiembrie – 11 decembrie 2026), Modulul 2

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2 | 2.1, 2.2 | 3.1, 3.4, 3.5

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Contextul socioistoric în secolele XVI-XVII. Mentalități, instituții, practici culturale	2.1.	– interogarea contextului socioistoric pe baza reperelor din manual: evenimente, mentalități, raportul dintre putere și scris	Resurse materiale: manual, pp. 73-74; hărți istorice; reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții conceptuale; observarea sistematică
	2.1.	– elaborarea unei hărți conceptuale care integrează trăsăturile epocii, pornind de la texte, imagini și hărți istorice		
	1.1.	– identificarea dominantelor tematice ale perioadei în producțiile literare și artistice reproduse în manual		
LITERATURĂ Primele instituții ale scrisului. Circulația manuscriselor, a tipăriturilor și a traducerilor	2.1.	– prezentarea sintetică a primelor tipografii și a rolului traducerilor în constituirea scrisului în limba română	Resurse materiale: manual, p. 74; biblioteci digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	3.5.	– explorarea unei biblioteci digitale pentru a identifica pagini din tipărituri românești vechi		
	2.2.	– compararea circulației cărții în secolele XVI-XVII cu circulația textului în mediul digital actual		
LITERATURĂ <i>Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung</i> . Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura textului și reconstituirea situației de comunicare: emițător, destinatar, scop, context	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung</i> (cel mai vechi text păstrat în limba română, 1521) Resurse materiale: manual, pp. 74-75; facsimil Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	3.4.	– identificarea trăsăturilor lingvistice diferite de cele ale limbii române actuale în textul scrisorii		
	1.1.	– identificarea mărcilor de oralitate și de politețe specifice epocii		
LITERATURĂ <i>Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung</i> . Valoare documentară și lingvistică	3.4.	– rescrierea unui fragment din scrisoare în limba română contemporană și explicarea diferențelor	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung</i> (cel mai vechi text păstrat în limba română, 1521)	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.5.	– rescrierea aceluiași fragment în limbaj de social media, pentru a evidenția evoluția limbii		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	2.1.	– discutarea valorii documentare a scrisorii ca prim text păstrat în limba română	Resurse materiale: manual, p. 75 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Varlaam, <i>Carte românească de învățătură</i> . Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea structurii discursului religios de tip predică	Resurse bibliografice: Text-suport: Varlaam, <i>Carte românească de învățătură</i> Resurse materiale: manual, pp. 76-77 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea imaginilor și a motivelor prin care este reprezentată condiția umană		
	2.1.	– prezentarea rolului lui Varlaam în cultura română și a contextului Cazaniei		
LITERATURĂ Varlaam, <i>Carte românească de învățătură</i> . Analiză și interpretare	1.2.	– analiza procedeelelor retorice ale textului: interogația, repetiția, comparația	Resurse bibliografice: Text-suport: Varlaam, <i>Carte românească de învățătură</i> Resurse materiale: manual, pp. 77-78 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	3.4.	– clasificarea arhaismelor identificate în fragment (fonetice, gramaticale, lexicale)		
	2.2.	– compararea viziunii asupra vieții din Cazanie cu aceea dintr-un text religios contemporan		
LITERATURĂ <i>Cartea Ecclesiastului</i> (din <i>Biblia de la București</i>). Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea temei deșertăciunii și a structurii sale repetitive	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Cartea Ecclesiastului</i> (text din <i>Biblia de la București</i> , 1688) Resurse materiale: manual, pp. 79-80 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Biblia de la 1688 și despre rolul ei în cultura română		
	1.1.	– identificarea motivelor literare recurente: timpul, trecerea, zădărnicia		
LITERATURĂ	1.2.	– interogarea textului din perspectiva condiției umane și a valorilor pe care le propune	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
<i>Cartea Ecclesiastului</i> . Interpretare și deschideri	2.2.	– compararea tratării temei deșertăciunii în textul biblic și într-o creație plastică a epocii (natura moartă de tip vanitas)	Text-suport: <i>Cartea Ecclesiastului</i> (text din <i>Biblia de la București</i> , 1688)	temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.4.	– identificarea formelor lexicale și gramaticale vechi și explicarea lor cu ajutorul dicționarului	Resurse materiale: manual, pp. 80-81; reproduceri de artă; DEX Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ <i>Alixândria</i> (romanul popular). Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura fragmentului și reconstituirea firului narativ	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Alixândria</i> (roman popular) Resurse materiale: manual, pp. 82-83 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea trăsăturilor eroului și a formelor de fabulos specifice romanului popular		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre cărțile populare și despre circulația lor în spațiul românesc		
LITERATURĂ <i>Alixândria</i> . Analiză: construcția personajului și arta portretului	1.2.	– analiza portretului lui Alexandru Machedon și identificarea procedeelelor de caracterizare	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Alixândria</i> (roman popular) Resurse materiale: manual, pp. 83-84 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	1.1.	– identificarea constantelor tematice ale imaginarului medieval: minunea, monstruosul, călătoria		
	3.4.	– prezentarea valorilor stilistice ale arhaismelor din fragmentul studiat		
LITERATURĂ <i>Alixândria</i> . Interpretare	1.2.	– interogarea textului prin întrebări transtextuale despre putere, destin și limitele omului	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Alixândria</i> (roman popular) Resurse materiale: manual, p. 85; surse digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea prezentării; interevaluare
	2.2.	– compararea imaginii eroului din romanul popular cu aceea a unui erou din literatura contemporană sau din film		
	3.5.	– realizarea unei prezentări digitale despre circulația europeană a legendei lui Alexandru Macedon, cu menționarea corectă a surselor		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Text auxiliar: <i>Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea structurii textului sapiențial	Resurse bibliografice: Text-suport: Neagoe Basarab, <i>Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie</i> Resurse materiale: manual, pp. 86-89 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.1.	– reconstituirea profilului „omului epocii” pornind de la valorile enunțate în text		
	2.2.	– compararea sfaturilor domnitorului cu recomandările dintr-un text didactic occidental al epocii		
LITERATURĂ Grigore Ureche, <i>Letopisețul Țării Moldovei</i> . Cronica. Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea mărcilor discursului istoric	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Ureche, <i>Letopisețul Țării Moldovei</i> Resurse materiale: manual, pp. 90-91 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– prezentarea reperelor despre cronicarii moldoveni și despre umanismul românesc		
	1.1.	– identificarea temei și a atitudinii cronicarului față de faptele relatate		
LITERATURĂ <i>Letopisețul Țării Moldovei</i> . Portretul lui Ștefan cel Mare. Arta portretului	1.2.	– analiza portretului lui Ștefan cel Mare: portretul fizic, portretul moral, procedeele de construcție	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Ureche, <i>Letopisețul Țării Moldovei</i> Resurse materiale: manual, pp. 91-92 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.1.	– identificarea dominantelor expresive ale prozei cronicărești: enumerația, antiteza, formulele evaluative		
	3.4.	– clasificarea arhaismelor din fragment și explicarea sensului lor prin raportare la limba actuală		
LITERATURĂ <i>Letopisețul Țării Moldovei</i> . Interpretare și deschideri transnaționale	2.2.	– compararea portretului cronicăresc cu un portret pictat al epocii, pentru a evidenția convențiile de reprezentare	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Ureche, <i>Letopisețul Țării Moldovei</i> Resurse materiale:	Evaluare: observarea sistematică; interevaluare
	2.1.	– discutarea relației dintre discursul istoric și construirea memoriei colective		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.5.	– consultarea unei ediții digitale a cronicii și compararea grafiei cu transcrierea din manual	manual, p. 93; bibliotecă digitală; reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Miron Costin, <i>Viața lumii</i> . Lectură și analiză	1.2.	– lectura poemului și identificarea temei, a motivelor și a structurii argumentative	Resurse bibliografice: Text-suport: Miron Costin, <i>Viața lumii</i>	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	1.1.	– identificarea dominantelor expresive: metafora, comparația, interogația retorică	Resurse materiale: manual, p. 94	
	3.4.	– identificarea particularităților fonetice și morfologice ale limbii secolului al XVII-lea în text	Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ <i>Viața lumii</i> . Interpretare. Prima creație lirică în limba română	1.2.	– interogarea textului din perspectiva raportului dintre destin, timp și condiția umană	Resurse bibliografice: Text-suport: Miron Costin, <i>Viața lumii</i>	Evaluare: temă de lucru în clasă; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea poemului cu fragmentul din <i>Cartea Ecclesiastului</i> , sub aspectul temei și al viziunii	Resurse materiale: manual, p. 95	
	2.1.	– discutarea locului lui Miron Costin în umanismul românesc și european	Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Imaginar medieval și ecouri ale Renașterii și ale umanismului în cultura română	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor umanismului european și a formelor lui de manifestare în spațiul românesc	Resurse materiale: manual, pp. 96-97; cronologia de la pp. 308-309	Evaluare: evaluarea cronologiei; observarea sistematică
	2.2.	– realizarea unei cronologii comparative a evenimentelor culturale românești și europene din secolele XVI-XVII	Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală	
	1.1.	– identificarea unor trăsături ale imaginarului medieval în textele parcurse până acum	1 oră	
LITERATURĂ François Rabelais, <i>Gargantua și Pantagruel</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea procedeelor comice: exagerarea, enumerația, parodia	Resurse bibliografice: Text-suport: François Rabelais, <i>Gargantua și Pantagruel</i>	Evaluare: observarea sistematică; temă de lucru în clasă
	2.1.	– identificarea idealului umanist de educație reflectat în text		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	2.2.	– compararea programului educativ al lui Rabelais cu recomandările din <i>Învățăturile lui Neagoe Basarab</i>	Resurse materiale: manual, p. 98 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ William Shakespeare, <i>Hamlet, prinț al Danemarcei</i> . Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura monologului și identificarea structurii lui argumentative	Resurse bibliografice: Text-suport: William Shakespeare, <i>Hamlet, prinț al Danemarcei</i> Resurse materiale: manual, p. 99 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temelor și a motivelor: îndoiala, moartea, acțiunea		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre teatrul elisabetan și despre Renaștere		
LITERATURĂ <i>Hamlet, prinț al Danemarcei</i> . Interpretare și deschideri	1.2.	– interogarea monologului din perspectiva condiției umane și a libertății de a alege	Resurse bibliografice: Text-suport: William Shakespeare, <i>Hamlet, prinț al Danemarcei</i> Resurse materiale: manual, p. 99; înregistrare video Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; interevaluare
	2.2.	– compararea reprezentării omului la Shakespeare cu aceea din textele românești ale perioadei		
	3.5.	– vizionarea unui fragment dintr-o punere în scenă și compararea interpretărilor actoricești		
LIMBA ROMÂNĂ Originea limbii române. Limba română, limbă romanică	3.4.	– identificarea elementelor de origine latină în textele vechi studiate	Resurse materiale: manual, p. 100; https://delr.lingv.ro/ Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.1.	– compararea unor cuvinte din fondul latin în română, în italiană și în franceză		
	3.5.	– stabilirea etimologiei unor cuvinte prin consultarea dicționarului etimologic online		
LIMBA ROMÂNĂ Evoluția limbii române. Etape și straturi lexicale	3.1.	– sistematizarea etapelor evoluției limbii române pe o axă cronologică	Resurse materiale: manual, pp. 101-102 Forme de organizare:	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	3.1.	– gruparea unor cuvinte pe straturi lexicale: fond latin, substrat, împrumuturi slave, maghiare, turcești, grecești		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.4.	– identificarea în textele vechi studiate a cuvintelor provenite din limbile de contact	Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	
LIMBA ROMÂNĂ Evoluția limbii române. Schimbări de sens și de formă	3.1.	– sesizarea schimbărilor de sens sau de formă ale unor cuvinte de-a lungul timpului	Resurse materiale: manual, p. 103 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; autoevaluare
	3.4.	– compararea a două fragmente din texte vechi studiate pentru identificarea particularităților lingvistice		
	3.5.	– exprimarea opiniei, într-o postare scurtă, despre felul în care ar putea arăta limba română peste un secol		
LIMBA ROMÂNĂ Arhaisme și neologisme. Clasificare și valori stilistice	3.4.	– clasificarea arhaismelor dintr-un fragment de secol XVII: arhaisme fonetice, gramaticale, lexicale	Resurse materiale: manual, pp. 104-105 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.4.	– prezentarea valorilor stilistice ale arhaismelor în textele literare studiate		
	3.1.	– identificarea neologismelor dintr-un text actual și precizarea limbii de origine		
LIMBA ROMÂNĂ Arhaisme și neologisme. Aplicații	3.1.	– rescrierea unor enunțuri din limba veche în limba contemporană	Resurse materiale: manual, p. 105; instrument de inteligență artificială Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.5.	– rescrierea unui text arhaic în româna contemporană cu ajutorul unui instrument de inteligență artificială și evaluarea critică a rezultatului		
	3.4.	– recunoașterea elementelor de tip arhaic în mesaje actuale cu caracter umoristic sau parodic		
LIMBA ROMÂNĂ Trecerea de la alfabetul chirilic la alfabetul latin	3.1.	– ilustrarea tipurilor de alfabet folosite în textele românești vechi, pe baza facsimilelor din manual	Resurse materiale: manual, pp. 106-108; bibliotecă digitală Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	3.5.	– observarea, într-o bibliotecă digitală, a unei pagini de text vechi scris cu alfabet chirilic și a uneia scrise cu alfabet latin		
	3.4.	– transliterarea unui scurt fragment și discutarea dificultăților întâmpinate		
LIMBA ROMÂNĂ Ediția de text vechi	3.4.	– identificarea intervențiilor editorului într-o ediție de text vechi: transcriere, note, glosar	Resurse materiale: manual, pp. 109-111 Forme de organizare:	Evaluare: temă de lucru în clasă; aprecierea verbală
	3.1.	– exprimarea opiniei despre dificultățile de lectură a textelor vechi și despre strategiile de depășire a acestora		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.5.	– compararea a două ediții digitale ale aceluiași text vechi, cu menționarea surselor	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor perioadei într-un breviar de termeni-cheie: valori, atitudini, forme literare	Resurse materiale: manual, pp. 73-111; fișe recapitulative Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; aprecierea verbală
	2.2.	– realizarea unui tabel comparativ între două texte ale perioadei, cu evidențierea temelor comune și a diferențelor de viziune		
	3.4.	– exerciții recapitulative de identificare și de explicare a arhaismelor		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă	1.2.	– rezolvarea itemilor de înțelegere și de analiză pe baza unui text vechi la prima vedere	Resurse materiale: manual, p. 112 (testul și baremul din manual) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă; feedback descriptiv
	3.4.	– identificarea și explicarea particularităților lingvistice ale textului-suport		
	2.1.	– formularea unui răspuns despre valorile epocii, susținut cu exemple din text		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE
ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie

Unitatea de învățare: Recapitulare și evaluare (unitățile 1-2). Atelier de proiect

Timp alocat: 7 ore. Perioada: Săptămânile 14-15 (14-22 decembrie 2026), Modulul 2

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2 | 2.1, 2.2 | 3.3, 3.4, 3.5

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: literatura ca sistem pluristratificat. Genuri și specii	1.1.	– sistematizarea, într-o hartă conceptuală, a ipostazelor literaturii și a speciilor studiate	Resurse materiale: manual, pp. 9-111; fișe recapitulative Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; autoevaluare
	1.2.	– exerciții de încadrare a unor fragmente la prima vedere în genul și în specia corespunzătoare		
	2.1.	– reconstituirea, pe axa cronologică, a reperelor culturale ale secolelor XVI-XVII		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: norma și variația limbii române	3.3.	– exerciții recapitulative de aplicare a normelor de ortografie, de punctuație și de acord	Resurse materiale: fișe recapitulative; DOOM 3 (variantă online) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; autoevaluare
	3.4.	– exerciții de identificare a formelor de variație istorică și regională în texte literare date		
	3.4.	– explicarea valorii stilistice a arhaismelor și a regionalismelor în textele studiate		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă (unitățile 1-2)	1.2.	– rezolvarea itemilor de înțelegere și de analiză pe baza a două texte-suport din perioade diferite	Resurse materiale: test de evaluare; barem de evaluare și de notare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă
	2.2.	– formularea unui răspuns comparativ privind reprezentarea aceleiași teme în cele două texte		
	3.3.	– redactarea răspunsurilor cu respectarea normelor limbii române standard		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Analiza rezultatelor. Activități de remediere	1.2.	– discutarea baremului și autoevaluarea răspunsurilor pe baza descriptorilor	Resurse materiale: baremul de evaluare; fișe de remediere Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; feedback descriptiv individualizat
	3.3.	– exerciții de remediere a greșelilor frecvente identificate în lucrări		
	1.1.	– reluarea, prin exemple noi, a conceptelor insuficient consolidate		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Activități de dezvoltare. Atelier de lectură	1.1.	– prezentarea, în cadrul unui cerc de lectură, a unei cărți citite independent	Resurse materiale: cărți din biblioteca clasei; aplicație de prezentare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea prezentării; interevaluare
	2.2.	– compararea unei lecturi personale cu unul dintre textele studiate, sub aspectul temei		
	3.5.	– realizarea unei recomandări de lectură în format digital, pentru colegi		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Lansarea proiectului „Oameni ai timpului lor”. Documentare	2.1.	– alegerea unei personalități din epocile studiate și motivarea alegerii	Resurse materiale: manual, p. 307; surse digitale; bibliotecă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; evaluarea fișei de documentare
	3.5.	– identificarea a cel puțin trei surse (mărturii ale contemporanilor, texte critice, documentare, podcasturi), cu notarea corectă a referințelor		
	2.1.	– prezentarea unei personalități prin raportare la surse istorice, literare și culturale diverse		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Atelier de proiect: structura prezentării. Etica citării	3.5.	– organizarea informațiilor selectate într-o schemă sau într-o hartă conceptuală realizată cu o aplicație digitală	Resurse materiale: aplicații digitale; norme de citare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea schemei de proiect; feedback descriptiv
	3.3.	– exerciții de citare corectă și de parafrizare, pentru respectarea eticii redactării		
	1.2.	– formularea unei ipoteze de lucru privind relevanța personalității alese pentru epoca sa		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie

Unitatea de învățare: Unitatea 3. Afirmarea conștiinței culturale (secolul al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea)

Timp alocat: 25 ore. **Perioada:** Săptămânile 16-20 (11 ianuarie – 12 februarie 2027), **Modulul 3**

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.2, 3.3, 3.5

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Contextul socioistoric în secolul al XVIII-lea. Mentalități și instituții	2.1.	– interogarea contextului socioistoric pe baza reperelor din manual: fanariotism, reforme, circulația ideilor	Resurse materiale: manual, pp. 113-115; hărți istorice Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții conceptuale; observarea sistematică
	2.1.	– elaborarea unei hărți conceptuale care integrează trăsăturile epocii, pe baza unor texte și imagini		
	1.1.	– identificarea dominantelor tematice ale perioadei în producțiile literare și artistice prezentate		
LITERATURĂ Iluminismul european și Școala Ardeleană	2.1.	– sistematizarea ideilor iluministe și a formelor lor de manifestare în spațiul românesc	Resurse materiale: manual, pp. 115-116; cronologia de la pp. 308-309; surse digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea cronologiei; observarea sistematică
	2.2.	– realizarea unei cronologii comparative a evenimentelor culturale românești și europene ale secolului al XVIII-lea		
	3.5.	– documentare digitală despre programul Școlii Ardelene, cu menționarea corectă a surselor		
LITERATURĂ Gheorghe Șincai, <i>Învățătură firească spre surparea superstiției norodului</i>	1.1.	– lectura fragmentului și identificarea temei: raportul dintre cunoaștere și superstiție	Resurse bibliografice: Text-suport: Gheorghe Șincai, <i>Învățătură firească spre surparea superstiției norodului</i> Resurse materiale: manual, pp. 117-118 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	2.1.	– identificarea atitudinilor și a valorilor iluministe exprimate în text		
	3.2.	– identificarea elementelor de coeziune și de coerență specifice textului explicativ		
LITERATURĂ Petru Maior, <i>Dialog pentru începutul limbei română</i>	2.1.	– identificarea argumentelor privind latinitatea limbii române și a mizei lor culturale	Resurse bibliografice: Text-suport: Petru Maior, <i>Dialog pentru începutul limbei română</i> Resurse materiale:	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	1.3.	– interpretarea alegerii formei dialogate ca strategie de convingere a cititorului		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.2.	– analiza organizării argumentative a textului: teză, argumente, concluzie	manual, pp. 119-120 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ <i>Esopia</i> . Cărțile populare în cultura română	1.1.	– lectura fabulelor și identificarea structurii lor și a moralei	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Esopia</i> (carte populară) Resurse materiale: manual, p. 121 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea fabulei din <i>Esopia</i> cu o fabulă cultă studiată anterior		
	1.3.	– interpretarea sensurilor plurale ale unei fabule, prin raportare la contexte actuale		
LITERATURĂ Ion Budai-Deleanu, <i>Țiganiada</i> . Epopoea parodică. Lectură	1.1.	– lectura fragmentului și identificarea mărcilor epopeii: invocația, eroii, isprăvile	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Budai-Deleanu, <i>Țiganiada</i> Resurse materiale: manual, pp. 122-124 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– prezentarea reperelor despre autor și despre proiectul cultural al Școlii Ardeleni		
	1.3.	– formularea unor ipoteze interpretative privind rolul parodiei în text		
LITERATURĂ <i>Țiganiada</i> . Analiză: parodie, alegorie, registre stilistice	1.1.	– identificarea dominantelor expresive: amestecul registrelor, comicul de limbaj, digresiunea	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Budai-Deleanu, <i>Țiganiada</i> Resurse materiale: manual, pp. 124-125 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.3.	– valorificarea interpretării alegorice: povestea Țiganilor ca reflectare a societății		
	3.2.	– observarea rolului notelor și al comentariilor marginale în construcția sensului textului		
LITERATURĂ <i>Țiganiada</i> . Interpretare și deschideri transnaționale	2.2.	– compararea epopeii parodice românești cu un model european al speciei	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Budai-Deleanu, <i>Țiganiada</i> Resurse materiale:	Evaluare: observarea sistematică a participării la dezbatere; evaluarea prezentării
	1.3.	– dezbateri pe marginea întrebării: ce fel de societate ideală propune textul?		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.5.	– realizarea unei prezentări multimodale despre receptarea târzie a Țiganiadei	manual, p. 126; surse digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Dinicu Golescu, <i>Însemnare a călătoriei mele</i> . Memorialul de călătorie. Lectură	1.1.	– lectura fragmentului și identificarea temei călătoriei și a perspectivei naratorului	Resurse bibliografice: Text-suport: Dinicu Golescu, <i>Însemnare a călătoriei mele</i> Resurse materiale: manual, pp. 127-129 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	2.1.	– reconstituirea profilului „omului epocii” pornind de la observațiile călătorului		
	3.2.	– identificarea elementelor de coeziune care asigură succesiunea secvențelor descriptive		
LITERATURĂ <i>Însemnare a călătoriei mele</i> . Identitate și alteritate	1.1.	– identificarea constantelor tematice: comparația dintre „noi” și „ceilalți”, ideea de progres	Resurse bibliografice: Text-suport: Dinicu Golescu, <i>Însemnare a călătoriei mele</i> Resurse materiale: manual, pp. 129-130 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	1.3.	– interpretarea atitudinii autorului față de realitățile românești și față de cele occidentale		
	2.1.	– identificarea valorilor iluministe care organizează privirea călătorului		
LITERATURĂ <i>Însemnare a călătoriei mele</i> . Interpretare și redactare	1.3.	– redactarea unei pagini de jurnal de reflecție despre relevanța actuală a observațiilor lui Dinicu Golescu	Resurse bibliografice: Text-suport: Dinicu Golescu, <i>Însemnare a călătoriei mele</i> Resurse materiale: manual, p. 131 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea textelor redactate; interevaluare
	3.3.	– redactarea unui text descriptiv despre un loc vizitat, cu respectarea normelor limbii standard		
	2.2.	– compararea privirii călătorului român asupra Europei cu privirea unui călător străin asupra Țărilor Române		
LITERATURĂ Text auxiliar: Elizabeth Craven, <i>Trecerea prin Țara Românească</i>	2.1.	– identificarea trăsăturilor societății românești așa cum apar în relatarea călătoarei străine	Resurse bibliografice: Text-suport: Elizabeth Craven, <i>Trecerea prin Țara Românească</i> Resurse materiale:	Evaluare: evaluarea cercetării; observarea sistematică
	2.2.	– realizarea unei cercetări scurte care ilustrează reprezentări ale alterității în texte din epoci diferite		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	1.3.	– interpretarea stereotipurilor prezente în text și discutarea lor critică	manual, pp. 132-134 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Jonathan Swift, <i>Călătoriile lui Gulliver</i>	1.1.	– identificarea procedeelelor satirei și ale fantasticului în fragmentul studiat	Resurse bibliografice: Text-suport: Jonathan Swift, <i>Călătoriile lui Gulliver</i> Resurse materiale: manual, pp. 135-136 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.2.	– compararea imaginii societății din romanul lui Swift cu aceea din <i>Țiganiada</i>		
	1.3.	– interpretarea funcției critice a călătoriei imaginare		
LITERATURĂ Voltaire, <i>Candid sau Optimismul</i>	2.1.	– identificarea ideilor iluministe puse în discuție de text: optimismul, rațiunea, toleranța	Resurse bibliografice: Text-suport: Voltaire, <i>Candid sau Optimismul</i> Resurse materiale: manual, pp. 137-138 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.3.	– interpretarea ironiei ca instrument de critică filosofică		
	2.2.	– compararea modului în care este tratată tema fericirii în textul lui Voltaire și într-un text românesc al perioadei		
LIMBA ROMÂNĂ Construcția textului: coeziune. Coordonarea și subordonarea	3.2.	– identificarea mijloacelor de conectare sintactică în propoziție și în frază: prepoziții, conjuncții, conectori relativi	Resurse materiale: manual, pp. 139-141 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.2.	– analiza raporturilor sintactice dintr-un fragment studiat, pentru identificarea elementelor de coeziune		
	3.3.	– exerciții de refacere a coeziunii într-un text din care au fost eliminați conectorii		
LITERATURĂ Construcția textului: referința textuală și topica	3.2.	– identificarea mărcilor anaforice, cataforice și deictice, precum și a elipselor în texte diverse	Resurse materiale: manual, pp. 141-143; texte din mediul digital Forme de organizare:	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.2.	– rescrierea unor enunțuri pentru a explica felul în care topica influențează sensul		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.5.	– observarea elementelor care asigură coeziunea într-un articol online sau într-o postare din social media	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LIMBA ROMÂNĂ Coerența textului: unitate semantică, progresie tematică, informație explicită și implicită	3.2.	– reordonarea secvențelor unui text amestecat, pentru a reconstrui logica discursului	Resurse materiale: manual, pp. 143-144; fișe de lucru Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; fișă de lucru
	3.2.	– identificarea informațiilor implicite și a presupuzițiilor dintr-un text dat		
	3.3.	– evaluarea propriei producții de text prin explicarea modului în care se asigură coerența		
LIMBA ROMÂNĂ Coeziunea lexicală: repetiția, sinonimia, antonimia	3.2.	– identificarea, într-un fragment studiat, a relațiilor lexicale care asigură coeziunea	Resurse materiale: manual, pp. 145-146 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.3.	– exerciții de înlocuire a repetițiilor supărătoare prin sinonime adecvate contextului		
	3.2.	– urmărirea unui câmp lexical de-a lungul unui text și explicarea rolului lui în construcția temei		
LIMBA ROMÂNĂ Coeziunea lexicală: hiponimia și câmpul lexical. Aplicații	3.2.	– construirea unei rețele lexicale pornind de la un termen-cheie dintr-un text al perioadei	Resurse materiale: manual, p. 146; instrument digital de analiză textuală Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea paragrafului redactat; interevaluare
	3.3.	– redactarea unui paragraf coerent pe o temă dată, folosind mărci explicite de coeziune lexicală		
	3.5.	– evidențierea particularităților lexicale ale unui text scurt cu ajutorul unui instrument digital		
LIMBA ROMÂNĂ Sintaxa frazei (recapitulare). Raporturi de coordonare și de subordonare	3.2.	– exerciții de delimitare a propozițiilor în frază și de precizare a raporturilor sintactice	Resurse materiale: manual, pp. 147-148 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.2.	– realizarea schemei unei fraze complexe dintr-un text al perioadei		
	3.3.	– exerciții de punctuație a frazei, în acord cu raporturile identificate		
LIMBA ROMÂNĂ Sintaxa frazei (recapitulare). Aplicații pe text	3.2.	– analiza sintactică a unei secvențe din <i>Însemnare a călătoriei mele</i> și discutarea efectelor stilistice ale frazei lungi	Resurse materiale: manual, pp. 148-149 Forme de organizare:	Evaluare: temă de lucru în clasă; autoevaluare
	3.3.	– transformarea unor fraze ample în enunțuri scurte și compararea efectelor asupra clarității		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.2.	– identificarea conectorilor transfrastici într-un fragment de text argumentativ	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LIMBA ROMÂNĂ Propoziția subiectivă	3.2.	– identificarea propozițiilor subiective și a elementelor regente care le impun	Resurse materiale: manual, pp. 150-153 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.3.	– exerciții de realizare corectă a acordului și de corectare a punctuației în fraze care conțin subiective		
	3.2.	– contragerea propozițiilor subiective în părți de propoziție corespunzătoare		
LIMBA ROMÂNĂ Propoziția predicativă	3.2.	– identificarea propozițiilor predicative și a verbelor copulative care le introduc	Resurse materiale: manual, pp. 154-155 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.3.	– exerciții de corectare a punctuației și a acordului în fraze care conțin predicative		
	3.3.	– redactarea unui scurt text în care se folosesc, în mod conștient, subiective și predicative		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor epocii într-un breviar de termeni-cheie: Iluminism, latinitate, identitate, alteritate	Resurse materiale: manual, pp. 113-155; fișe recapitulative Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; aprecierea verbală
	2.2.	– realizarea unui tabel comparativ între un text românesc și unul european ale perioadei		
	3.2.	– exerciții recapitulative de identificare a elementelor de coeziune și de coerență		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă	1.1.	– identificarea temei și a dominantelor expresive într-un text la prima vedere, reprezentativ pentru perioadă	Resurse materiale: manual, p. 156 (testul și baremul din manual) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă; feedback descriptiv
	1.3.	– redactarea unui răspuns interpretativ argumentat pe marginea textului-suport		
	3.2.	– rezolvarea itemilor privind coeziunea, coerența și raporturile sintactice din text		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie

Unitatea de învățare: Unitatea 4. Modernizarea formelor literare în prima parte a secolului al XIX-lea

Timp alocat: 35 ore. Perioada: Săptămânile 22-28 (1 martie – 16 aprilie 2027), Modulul 4

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.2, 3.3, 3.5

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Contextul socioistoric în prima parte a secolului al XIX-lea	2.1.	– interogarea contextului socioistoric: revoluția de la 1848, ideea națională, modernizarea societății	Resurse materiale: manual, pp. 157-159; documente și reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții conceptuale; observarea sistematică
	2.1.	– elaborarea unei hărți conceptuale care integrează trăsăturile epocii, pe baza unor texte, imagini și documente		
	1.1.	– identificarea dominantelor tematice ale perioadei în producțiile literare și artistice reproduse în manual		
LITERATURĂ Întemeierea instituțiilor culturale: presa și teatrul	2.1.	– prezentarea sintetică a rolului presei și al teatrului în formarea publicului cititor	Resurse materiale: manual, pp. 159-161; arhive digitale de presă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea rolului presei în epoca pașoptistă cu rolul mediilor de informare de astăzi		
	3.5.	– explorarea unei arhive digitale de presă românească veche și selectarea unui articol semnificativ		
LITERATURĂ Revista <i>Dacia literară</i> . Articolul programatic „Introducere”. Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura articolului și identificarea celor patru puncte ale programului	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Dacia literară</i> (revistă literară) Resurse materiale: manual, pp. 162-163 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	2.1.	– identificarea valorilor și a atitudinilor culturale pe care le promovează textul		
	3.2.	– analiza organizării argumentative a articolului: teză, argumente, concluzie		
LITERATURĂ „Introducere”. Interpretare. Programul pașoptist	1.3.	– interpretarea relației dintre programul literar și proiectul politic al generației pașoptiste	Resurse materiale: manual, p. 164 Forme de organizare:	Evaluare: evaluarea textului redactat; interevaluare
	2.2.	– compararea programului Daciei literare cu un manifest cultural european al epocii		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.3.	– redactarea unui text scurt în care se susține un punct de vedere despre actualitatea acestui program	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Vasile Alecsandri, <i>Chirița în provincie</i> . Lectură pe roluri	1.2.	– lectura pe roluri a fragmentului și identificarea conflictului dramatic	Resurse bibliografice: Text-suport: Vasile Alecsandri, <i>Chirița în provincie</i> Resurse materiale: manual, pp. 165-167 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei: modernizarea și formele fără fond		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre teatrul lui Alecsandri și despre publicul epocii		
LITERATURĂ <i>Chirița în provincie</i> . Analiză: comicul și tipologia	1.2.	– analiza surselor comicului: comicul de limbaj, de situație, de caracter, de nume	Resurse bibliografice: Text-suport: Vasile Alecsandri, <i>Chirița în provincie</i> Resurse materiale: manual, pp. 167-168 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.2.	– caracterizarea Chiriței pe baza replicilor și a indicațiilor scenice		
	3.2.	– identificarea abaterilor de limbaj din replici și explicarea efectului lor comic		
LITERATURĂ <i>Chirița în provincie</i> . Interpretare	1.3.	– interpretarea satirei sociale prin raportare la contextul modernizării societății românești	Resurse bibliografice: Text-suport: Vasile Alecsandri, <i>Chirița în provincie</i> Resurse materiale: manual, p. 169; înregistrare video Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; interevaluare
	2.2.	– compararea tipologiei Chiriței cu un personaj comic din dramaturgia europeană		
	3.5.	– vizionarea unui fragment dintr-o punere în scenă și compararea cu propria imagine despre personaj		
LITERATURĂ Romantismul european. Trăsături și forme	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor romantismului european: sensibilitatea, evadarea, istoria, natura	Resurse materiale: manual, p. 170; reproduceri de artă; fragmente muzicale Forme de organizare:	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea unor creații plastice și muzicale romantice cu texte literare, pentru a evidenția o viziune comună		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	1.1.	– identificarea temelor și a motivelor romantice în textele care urmează a fi studiate	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Romantismul pașoptist. Specificul românesc	2.1.	– identificarea particularităților romantismului pașoptist prin raportare la modelul european	Resurse materiale: manual, p. 171; cronologia de la pp. 308-309 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea cronologiei; observarea sistematică
	2.2.	– elaborarea unei cronologii comparative a romantismului european și a celui românesc		
	3.5.	– organizarea informațiilor despre curent într-o schemă realizată cu o aplicație digitală		
LITERATURĂ Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i> . Nuvela romantică. Lectură	1.2.	– lectura integrală a nuvelei și reconstituirea firului narativ pe cele patru capitole	Resurse bibliografice: Text-suport: Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i> Resurse materiale: manual, pp. 172-176 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei istorice și a motivelor romantice: puterea, răzbunarea, moartea		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre autor și despre sursele istorice ale nuvelei		
LITERATURĂ <i>Alexandru Lăpușneanul</i> . Construcția subiectului și rolul mottourilor	1.2.	– analiza rolului mottourilor și al capitolelor în construcția tensiunii narative	Resurse bibliografice: Text-suport: Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i> Resurse materiale: manual, pp. 176-177 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	1.2.	– identificarea perspectivei narative și a modurilor de expunere		
	3.2.	– urmărirea elementelor de coeziune care asigură trecerea de la o secvență narativă la alta		
LITERATURĂ <i>Alexandru Lăpușneanul</i> . Personajul romantic. Antiteza	1.2.	– caracterizarea lui <i>Alexandru Lăpușneanul</i> prin procedee directe și indirecte	Resurse bibliografice: Text-suport: Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i> Resurse materiale:	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	1.1.	– identificarea antitezei ca dominantă expresivă a nuvelei: Lăpușneanul și doamna Ruxanda		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	1.3.	– interpretarea replicilor devenite celebre și a funcției lor în conturarea personajului	manual, pp. 177-178 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ <i>Alexandru Lăpușneanul</i> . Scena mulțimii și scena ospățului	1.2.	– analiza scenei mulțimii de la curte și a rolului personajului colectiv	Resurse bibliografice: Text-suport: Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i> Resurse materiale: manual, pp. 178-179; reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; interevaluare
	1.3.	– valorificarea unei interpretări stilistice: culoarea, gestica și teatralitatea scenei ospățului		
	2.2.	– compararea scenei cu o reprezentare plastică a puterii din epoca romantică		
LITERATURĂ <i>Alexandru Lăpușneanul</i> . Interpretare și deschideri	1.3.	– dezbateri pe marginea întrebării: este nuvela o lecție despre putere sau o reconstituire istorică?	Resurse bibliografice: Text-suport: Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i> Resurse materiale: manual, p. 180 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea răspunsului critic; observarea sistematică
	2.2.	– compararea nuvelei romantice românești cu o nuvelă istorică europeană a epocii		
	3.3.	– redactarea unui răspuns critic argumentat despre modul în care textul construiește imaginea puterii		
LITERATURĂ Grigore Alexandrescu, <i>Umbra lui Mircea. La Cozia</i> . Meditația. Lectură	1.2.	– lectura poeziei și delimitarea secvențelor lirice	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Alexandrescu, <i>Umbra lui Mircea. La Cozia</i> Resurse materiale: manual, pp. 181-183 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea motivelor romantice: ruinele, noaptea, umbra, trecutul glorios		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre meditație ca specie și despre cultul trecutului în epocă		
LITERATURĂ	1.2.	– analiza mărcilor lirismului subiectiv și a rolului lor în construcția atmosferei	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
<i>Umbra lui Mircea. La Cozia.</i> Analiză: lirism, imaginar, prozodie	1.1.	– identificarea dominantelor expresive: personificarea, hiperbola, invocația retorică	Text-suport: Grigore Alexandrescu, <i>Umbra lui Mircea. La Cozia</i>	fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	3.2.	– observarea rolului conectorilor și al topicii în organizarea meditației	Resurse materiale: manual, pp. 183-184 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ <i>Umbra lui Mircea. La Cozia.</i> Interpretare	1.3.	– interpretarea relației dintre istorie și meditația asupra condiției umane	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Alexandrescu, <i>Umbra lui Mircea. La Cozia</i> Resurse materiale: manual, p. 185 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea textului redactat; interevaluare
	2.2.	– compararea temei ruinelor la Grigore Alexandrescu și într-o poezie romantică europeană		
	3.3.	– redactarea unui text reflexiv despre felul în care un loc încărcat de istorie poate provoca meditația		
LITERATURĂ Alphonse de Lamartine, <i>Lacul</i>	1.2.	– lectura poeziei și identificarea temei timpului și a iubirii	Resurse bibliografice: Text-suport: Alphonse de Lamartine, <i>Lacul</i> Resurse materiale: manual, pp. 186-187 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; temă de lucru în clasă
	2.2.	– compararea imaginarului naturii la Lamartine și la Grigore Alexandrescu		
	1.3.	– interpretarea invocației adresate naturii ca formă de rezistență în fața trecerii timpului		
LITERATURĂ Dimitrie Bolintineanu, <i>O fată tânără pe patul morții</i> . Elegia. Lectură și analiză	1.2.	– lectura poeziei și identificarea mărcilor elegiei: tonul, tema, situația lirică	Resurse bibliografice: Text-suport: Dimitrie Bolintineanu, <i>O fată tânără pe patul morții</i> Resurse materiale: manual, pp. 188-190 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	1.1.	– identificarea motivelor romantice: moartea tânără, îngerul, trecerea		
	3.2.	– analiza organizării discursului liric: succesiunea vocilor și a secvențelor		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ <i>O fată tânără pe patul morții.</i> Interpretare	1.3.	– interpretarea muzicalității versului și a efectului ei asupra receptării	Resurse bibliografice: Text-suport: Dimitrie Bolintineanu, <i>O fată tânără pe patul morții</i> Resurse materiale: manual, p. 191; fragmente muzicale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea răspunsului personal; observarea sistematică
	2.2.	– compararea elegiei cu o creație muzicală sau plastică romantică pe tema morții tinere		
	3.3.	– redactarea unui răspuns personal despre emoția provocată de lectura poeziei		
LITERATURĂ Johann Wolfgang von Goethe, <i>Faust</i> . Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura fragmentului și reconstituirea situației dramatice: pactul	Resurse bibliografice: Text-suport: Johann Wolfgang von Goethe, <i>Faust</i> Resurse materiale: manual, pp. 192-194 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei cunoașterii și a motivului damnării		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre mitul faustic și despre romantismul german		
LITERATURĂ <i>Faust</i> . Interpretare și circulația mitului	1.3.	– interpretarea sensurilor plurale ale pactului: aspirația, limita, prețul cunoașterii	Resurse bibliografice: Text-suport: Johann Wolfgang von Goethe, <i>Faust</i> Resurse materiale: manual, pp. 195-196; surse digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea prezentării; interevaluare
	2.2.	– urmărirea circulației mitului faustic în literatura și în artele europene		
	3.5.	– realizarea unei prezentări digitale despre o reluare modernă a mitului, cu menționarea surselor		
LITERATURĂ Victor Hugo, <i>Mizerabilii</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea procedeeelor prin care se construiește portretul personajului	Resurse bibliografice: Text-suport: Victor Hugo, <i>Mizerabilii</i> Resurse materiale: manual, pp. 197-202 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.1.	– identificarea problematicii sociale specifice romantismului francez		
	1.3.	– interpretarea temei redempțiunii prin raportare la sistemul de valori al epocii		
LITERATURĂ	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea mărcilor romanului gotic	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Mary Shelley, <i>Frankenstein</i>	2.2.	– compararea temei cunoașterii fără limite la Mary Shelley și la Goethe	Text-suport: Mary Shelley, <i>Frankenstein</i> Resurse materiale: manual, pp. 203-204 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	observarea sistematică a participării la dezbateri; aprecierea verbală
	1.3.	– dezbateri: ce întrebări actuale ridică textul despre responsabilitatea creatorului?		
LITERATURĂ Mitologie națională și folclorică. <i>Miorița</i> . Lectură	1.2.	– lectura baladei și reconstituirea structurii narative	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Miorița</i> (baladă populară) Resurse materiale: manual, pp. 205-206 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea motivelor: transumanța, complotul, testamentul, nunta cosmică		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre culegerea folclorului în epoca pașoptistă		
LITERATURĂ <i>Miorița</i> . Analiză: alegoria și lirismul baladei	1.2.	– analiza alegoriei morții-nuntă și a rolului elementelor cosmice	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Miorița</i> (baladă populară) Resurse materiale: manual, pp. 206-207 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.1.	– identificarea dominantelor expresive ale poeziei populare: repetiția, epitetul, formula		
	3.2.	– observarea rolului dialogului în organizarea textului		
LITERATURĂ <i>Miorița</i> . Interpretări multiple	1.3.	– compararea a cel puțin două interpretări critice ale baladei și formularea unei poziții proprii	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Miorița</i> (baladă populară) Resurse materiale: manual, p. 208; fragmente critice Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea textului argumentativ; observarea sistematică
	1.3.	– dezbateri: resemnare sau acceptare senină a destinului?		
	3.3.	– redactarea unui text argumentativ care susține una dintre interpretări		
LITERATURĂ Text auxiliar: <i>Monastirea Argeșului</i>	1.2.	– lectura baladei și identificarea motivului jertfei pentru creație	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Monastirea Argeșului</i> (baladă populară)	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	2.2.	– compararea motivului jertfei în balada românească și într-o legendă din altă cultură		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	1.3.	– interpretarea relației dintre creație și sacrificiu prin raportare la valorile actuale	Resurse materiale: manual, pp. 209-212 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LIMBA ROMÂNĂ Conspectul	3.2.	– identificarea structurii unui conspect și a diferențelor față de rezumat și de notițe	Resurse materiale: manual, pp. 213-214; aplicații digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea conspectului; autoevaluare
	3.3.	– realizarea conspectului unui text critic scurt despre romantismul pașoptist		
	3.5.	– organizarea conspectului sub formă de schemă sau de hartă conceptuală realizată digital		
LIMBA ROMÂNĂ Eseul. Structură și criterii de redactare	3.3.	– analiza criteriilor de monitorizare a redactării, pe baza grilei din manual	Resurse materiale: manual, pp. 215-217 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; evaluarea planului de eseu
	3.2.	– identificarea, într-un eseu-model, a elementelor care asigură coeziunea și coerența		
	1.2.	– formularea unei teze și a unui plan de eseu pe marginea unui text studiat		
LIMBA ROMÂNĂ Eseul. Atelier de redactare	3.3.	– redactarea unui eseu de 300-400 de cuvinte despre un text romantic studiat, cu valorificarea citatelor	Resurse materiale: manual, pp. 217-219; grila de evaluare din manual Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea eseului pe baza grilei; autoevaluare
	3.2.	– urmărirea progresiei tematice și a legăturii dintre paragrafe în textul propriu		
	1.3.	– susținerea unei interpretări personale, argumentate cu secvențe relevante din text		
LIMBA ROMÂNĂ Eseul. Revizuire și evaluare reciprocă	3.3.	– revizuirea eseului propriu pe baza grilei de criterii și a normelor de ortografie și de punctuație	Resurse materiale: manual, pp. 219-220; instrument digital de asistare a redactării Forme de organizare: Activitate frontală; activitate în perechi; activitate individuală 1 oră	Evaluare: interevaluare; feedback descriptiv
	3.2.	– corectarea în pereche a unui eseu, cu identificarea rupturilor de coerență și a lipsei conectorilor		
	3.5.	– compararea propriei revizuii cu sugestiile oferite de un instrument digital și evaluarea lor critică		
LIMBA ROMÂNĂ	1.2.	– analiza unei pagini de jurnal literar și identificarea mărcilor subiectivității	Resurse materiale:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Jurnalul clasic și jurnalul digital	3.3.	– redactarea unei pagini de jurnal de lectură despre un text studiat în unitate	manual, pp. 221-222 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	evaluarea paginii de jurnal; autoevaluare
	3.5.	– redactarea unei postări dintr-un jurnal digital, urmărind coeziunea și coerența textului		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor epocii într-un breviar de termeni-cheie: pașoptism, romantism, lirism	Resurse materiale: manual, pp. 157-222; fișe recapitulative Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; aprecierea verbală
	2.2.	– realizarea unui tabel comparativ între un text romantic românesc și unul european		
	1.1.	– sistematizarea formelor literare studiate: nuvela romantică, meditația, elegia, balada, comedia		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă	1.2.	– rezolvarea itemilor de înțelegere și de analiză pe baza unui text romantic la prima vedere	Resurse materiale: manual, pp. 223-224 (testul și baremul din manual) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă; feedback descriptiv
	1.3.	– redactarea unui eseu structurat pe marginea temei sau a viziunii textului-suport		
	3.3.	– aplicarea normelor limbii române standard și a criteriilor de redactare exersate		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE
ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie

Unitatea de învățare: Unitatea 5. Maturizarea formelor culturale și literare în a doua parte a secolului al XIX-lea

Timp alocat: 28 ore. **Perioada:** Săptămânile 30-35 (5 mai – 11 iunie 2027), **Modulul 5**

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.3, 3.4, 3.5

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Contextul socioistoric în a doua parte a secolului al XIX-lea	2.1.	– interogarea contextului socioistoric: statul modern, instituțiile culturale, formarea publicului	Resurse materiale: manual, pp. 225-227 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții conceptuale; observarea sistematică
	2.1.	– elaborarea unei hărți conceptuale care integrează trăsăturile epocii, pe baza unor texte și imagini		
	1.1.	– identificarea dominantelor tematice ale perioadei în textele anunțate în deschiderea unității		
LITERATURĂ Ion Ghica, <i>O călătorie de la București la Iași înainte de 1848</i> . Memorialistica. Lectură	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea mărcilor discursului memorialistic	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Ghica, <i>O călătorie de la București la Iași înainte de 1848</i> Resurse materiale: manual, pp. 228-230 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	1.1.	– identificarea temei drumului și a detaliilor care reconstituie atmosfera epocii		
	2.1.	– reconstituirea profilului societății românești prin detaliile de viață cotidiană din text		
LITERATURĂ <i>O călătorie de la București la Iași înainte de 1848</i> . Analiză și interpretare	1.2.	– elaborarea unei fișe de observație pentru elementele care creează atmosfera epocii	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Ghica, <i>O călătorie de la București la Iași înainte de 1848</i> Resurse materiale: manual, pp. 230-231; DEX Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	1.3.	– interpretarea umorului și a nostalgiei ca atitudini ale memorialistului		
	3.4.	– identificarea arhaismelor și a turcismelor din text și explicarea valorii lor stilistice		
LITERATURĂ	2.1.	– prezentarea sintetică a Junimii: principii, membri, forme de sociabilitate literară	Resurse materiale:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Junimea și <i>Convorbiri literare</i> . Societatea literară ca instituție	2.2.	– compararea rolului societății literare cu acela al unei grupări culturale de astăzi	manual, pp. 232-233; arhive digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	observarea sistematică; aprecierea verbală
	3.5.	– explorarea unei arhive digitale a revistei <i>Convorbiri literare</i> și selectarea unei pagini semnificative		
LITERATURĂ Titu Maiorescu, <i>În contra direcției de astăzi în cultura română</i>	1.2.	– lectura textului critic și identificarea tezei și a argumentelor	Resurse bibliografice: Text-suport: Titu Maiorescu, <i>În contra direcției de astăzi în cultura română</i> Resurse materiale: manual, pp. 234-236 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.1.	– explicarea teoriei formelor fără fond prin exemple din epocă		
	1.3.	– interpretarea actualității criticii maioresciene prin raportare la fenomene culturale de azi		
LITERATURĂ Apariția instituției criticii literare. Critica de direcție	1.2.	– analiza structurii argumentative în <i>Direcția nouă în poezia și proza română</i>	Resurse materiale: manual, pp. 237-238 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	2.1.	– identificarea criteriilor de valoare pe care le propune criticul		
	1.1.	– identificarea constantelor tematice ale discursului critic maiorescian		
LITERATURĂ Titu Maiorescu, <i>Comediile dlui Caragiale. Eminescu și poeziile lui</i>	1.2.	– compararea celor două texte critice sub aspectul argumentelor și al tonului	Resurse bibliografice: Text-suport: Titu Maiorescu, <i>Comediile dlui Caragiale</i> Resurse materiale: manual, pp. 239-241 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea răspunsului critic; interevaluare
	1.3.	– formularea unei poziții proprii față de judecățile critice ale lui Maiorescu		
	3.3.	– redactarea unui scurt răspuns critic în care se susține sau se combate o afirmație din text		
LITERATURĂ Realismul. Ecouri ale clasicismului	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor realismului european și a formelor lui în literatura română	Resurse materiale: manual, p. 242; reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea reprezentării societății în pictura realistă și în textele literare ale perioadei		
	1.1.	– identificarea temelor și a tipologiilor care vor fi urmărite în textele unității		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Nicolae Filimon, <i>Ciocoi vechi și noi</i> . Începuturile romanului românesc	1.2.	– lectura fragmentelor și reconstituirea traseului ascensiunii lui Dinu Păturică	Resurse bibliografice: Text-suport: Nicolae Filimon, <i>Ciocoi vechi și noi</i> Resurse materiale: manual, pp. 242-249 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei parvenirii și a motivelor asociate ei		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre primul roman românesc și despre publicul lui		
LITERATURĂ <i>Ciocoi vechi și noi</i> . Tipologia parvenitului. Interpretare	1.2.	– caracterizarea personajului principal prin procedee directe și indirecte	Resurse bibliografice: Text-suport: Nicolae Filimon, <i>Ciocoi vechi și noi</i> Resurse materiale: manual, pp. 250-254; DEX Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; fișă de lucru
	1.3.	– interpretarea intenției moralizatoare a romanului și a finalului		
	3.4.	– identificarea grecismelor și a turcismelor din text și explicarea rolului lor în reconstituirea epocii		
LITERATURĂ Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> . Nuvela realistă. Lectură și structură	1.2.	– lectura integrală a nuvelei și reconstituirea firului narativ pe momentele subiectului	Resurse bibliografice: Text-suport: Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> Resurse materiale: manual, pp. 255-259 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei: dorința de îmbogățire și destrămarea familiei		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Slavici și despre lumea satului ardelenesc în epocă		
LITERATURĂ <i>Moara cu noroc</i> . Personaje și conflictul	1.2.	– caracterizarea lui Ghiță prin evoluția lui interioară și prin relația cu Lică	Resurse bibliografice: Text-suport: Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> Resurse materiale: manual, pp. 259-261 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.2.	– analiza conflictului interior și a conflictului exterior		
	1.1.	– identificarea rolului spațiului (cârciuma, drumul, pădurea) în construcția semnificațiilor		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ <i>Moara cu noroc</i> . Analiza limbajului și a perspectivei narative	1.2.	– identificarea perspectivei narative și a rolului cuvintelor bătrânei din incipit și din final	Resurse bibliografice: Text-suport: Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> Resurse materiale: manual, pp. 261-262 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.4.	– identificarea regionalismelor ardelenesti din text și explicarea rolului lor în individualizarea personajelor		
	1.1.	– identificarea dominantelor expresive: sobrietatea, analiza psihologică, notația detaliului		
LITERATURĂ <i>Moara cu noroc</i> . Interpretare	1.3.	– dezbateri pe marginea întrebării: este Ghiță un personaj vinovat sau o victimă a împrejurărilor?	Resurse bibliografice: Text-suport: Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> Resurse materiale: manual, p. 263 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea răspunsului argumentat; observarea sistematică
	1.3.	– interpretarea finalului și a semnificației focului purificator		
	3.3.	– redactarea unui răspuns argumentat despre relația dintre om și bani, valorificând citate din text		
LITERATURĂ Anton Pavlovici Cehov, <i>Stepa</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea rolului descrierii în conturarea atmosferei	Resurse bibliografice: Text-suport: Anton Pavlovici Cehov, <i>Stepa</i> Resurse materiale: manual, pp. 264-266 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.2.	– compararea reprezentării spațiului la Cehov și la Slavici		
	1.3.	– interpretarea relației dintre peisaj și starea interioară a personajului		
LITERATURĂ Ioan Slavici, <i>Mara</i> . Romanul. Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura fragmentelor și identificarea liniilor narative ale romanului	Resurse bibliografice: Text-suport: Ioan Slavici, <i>Mara</i> Resurse materiale: manual, pp. 267-273 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei: familia, munca, alteritatea confesională și etnică		
	2.1.	– reconstituirea imaginii lumii transilvănene multiculturale din roman		
LITERATURĂ	1.2.	– caracterizarea Marei prin fapte, gânduri și relații cu ceilalți	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Mara. Personajele și interpretarea	1.3.	– interpretarea conflictului dintre datorie, avere și iubire	Text-suport: Ioan Slavici, <i>Mara</i> Resurse materiale: manual, pp. 274-277 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	temă de lucru în clasă; interevaluare
	2.2.	– compararea imaginii femeii din romanul lui Slavici cu aceea dintr-un roman european al epocii		
LITERATURĂ I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i> . Comedia. Lectură pe roluri	1.2.	– lectura pe roluri a unor scene și reconstituirea intrigii	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i> Resurse materiale: manual, pp. 278-282 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei: viața politică și moravurile societății		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre comedie și despre contextul politic al epocii		
LITERATURĂ <i>O scrisoare pierdută</i> . Tipologia personajelor	1.2.	– caracterizarea personajelor prin replici, gesturi și nume	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i> Resurse materiale: manual, pp. 282-284 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.2.	– gruparea personajelor pe tipologii comice și precizarea trăsăturii dominante		
	1.1.	– identificarea rolului cuplurilor de personaje în construcția comicului		
LITERATURĂ <i>O scrisoare pierdută</i> . Sursele comicului și limbajul	1.2.	– analiza surselor comicului: de situație, de caracter, de limbaj, de nume, de intenție	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i> Resurse materiale: manual, pp. 284-285 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.4.	– identificarea abaterilor de limbaj ale personajelor și explicarea efectului lor comic		
	1.1.	– identificarea dominantelor expresive ale dramaturgiei caragialiene: repetiția, contradicția, clișeul		
LITERATURĂ	1.3.	– dezbateri pe marginea actualității textului: ce anume mai recunoaștem astăzi în lumea comediei?	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
<i>O scrisoare pierdută</i> . Interpretare și deschideri	2.2.	– compararea comediei lui Caragiale cu o comedie clasică europeană, sub aspectul tipologiei	Text-suport: I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i>	observarea sistematică a participării la dezbateri; interevaluare
	3.5.	– vizionarea unui fragment dintr-o punere în scenă și analiza opțiunilor regizorale	Resurse materiale: manual, p. 286; înregistrare video Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ I.L. Caragiale, <i>Căldură mare</i> . Schița	1.2.	– lectura schiței și identificarea mărcilor speciei: economia mijloacelor, dialogul, finalul	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>Căldură mare</i> Resurse materiale: manual, pp. 287-291 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	1.3.	– interpretarea absurdului cotidian și a comicului de limbaj		
	2.2.	– compararea schiței cu <i>Triumful talentului</i> , studiată în prima unitate		
LITERATURĂ Text auxiliar: Nikolai Vasilievici Gogol, <i>Nasul</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea procedeelor prin care se construiește absurdul	Resurse bibliografice: Text-suport: Nikolai Vasilievici Gogol, <i>Nasul</i> Resurse materiale: manual, pp. 292-296 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea satirei sociale la Gogol și la Caragiale		
	1.3.	– interpretarea fantasticului ca instrument de critică a birocrăției		
LITERATURĂ Jean de La Fontaine, <i>Corbul și vulpea</i> . Ecouri ale clasicismului	1.2.	– identificarea structurii fabulei și a raportului dintre narațiune și morală	Resurse bibliografice: Text-suport: Jean de La Fontaine, <i>Corbul și vulpea</i> Resurse materiale: manual, pp. 297-298 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	2.2.	– compararea fabulei cu <i>Căinele și câțelul</i> de Grigore Alexandrescu		
	1.1.	– identificarea trăsăturilor clasicismului prezente în text		
LITERATURĂ	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea procedeelor comice specifice	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Molière, <i>Avarul</i>	1.1.	– identificarea caracterului dominant și a modului în care organizează întreaga construcție a personajului	Text-suport: Molière, <i>Avarul</i> Resurse materiale: manual, pp. 299-300 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.2.	– compararea tipologiei avarului la Molière cu tipologii comice din literatura română studiate		
LIMBA ROMÂNĂ Dialogul formal și dialogul informal	3.3.	– identificarea mărcilor formalului și ale informalului în două dialoguri-suport din manual	Resurse materiale: manual, pp. 301-303; fișă de (auto)evaluare a discursului oral Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; autoevaluare pe bază de criterii
	3.3.	– simularea unui dialog formal (interviu) și a unui informal pe aceeași temă, cu adaptarea registrului		
	3.4.	– compararea limbajului personajelor lui Caragiale cu limbajul unui dialog formal actual		
LIMBA ROMÂNĂ Monologul: prezentarea pe o temă dată	3.3.	– planificarea și susținerea unei prezentări orale de 3-4 minute pe o temă legată de textele studiate	Resurse materiale: manual, pp. 304-305; echipament de înregistrare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea prezentării orale pe bază de criterii; autoevaluare
	3.3.	– completarea unei fișe de (auto)evaluare a discursului oral, urmărind dicția, intonația, claritatea și adecvarea la public		
	3.5.	– înregistrarea unui scurt podcast pe tema prezentării și observarea diferențelor dintre scris și oral		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă	1.2.	– rezolvarea itemilor de înțelegere și de analiză pe baza unui text realist la prima vedere	Resurse materiale: manual, p. 306 (testul și baremul din manual) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă; feedback descriptiv
	1.3.	– redactarea unui eseu structurat despre tipologia umană sau despre viziunea asupra societății din text		
	3.3.	– aplicarea normelor limbii române standard și a criteriilor de redactare exersate		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE
ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie

Unitatea de învățare: Recapitulare finală. Proiectul „*Oameni ai timpului lor*”

Timp alocat: 5 ore. Perioada: Săptămâna 36 (14-18 iunie 2027), Modulul 5

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.3, 3.5

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: dinamica formelor literare de la începuturile scrisului până la sfârșitul secolului al XIX-lea	1.1.	– realizarea unei cronologii ilustrate cu exemple din textele studiate, care evidențiază evoluția formelor literare	Resurse materiale: manual, pp. 308-311; fișe de sinteză Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea cronologiei; autoevaluare
	2.2.	– compararea formelor de reprezentare literară din cele patru epoci studiate, într-un tabel de sinteză		
	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor fiecărei epoci culturale într-un breviar de termeni-cheie		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: dinamica limbii române. Norma, variația, construcția textului	3.3.	– exerciții recapitulative de aplicare a normelor limbii standard în redactare și în comunicarea orală	Resurse materiale: fișe recapitulative; DOOM 3 (variantă online) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; autoevaluare
	1.1.	– identificarea, în texte din epoci diferite, a formelor care marchează evoluția limbii		
	3.5.	– verificarea unor forme discutate în variantele digitale ale instrumentelor normative		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Prezentarea proiectelor „ <i>Oameni ai timpului lor</i> ” (I)	2.1.	– prezentarea unei personalități prin raportare la surse istorice, literare și culturale diverse	Resurse materiale: manual, p. 307; proiecte digitale; grila de evaluare a proiectului Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea proiectului pe bază de criterii; interevaluare
	3.5.	– susținerea prezentării pe suport digital, cu accent pe structurarea informației și pe claritatea mesajului		
	3.3.	– formularea unor întrebări și a unui feedback descriptiv pentru colegi, cu respectarea normelor de politețe		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Prezentarea proiectelor „ <i>Oameni ai timpului lor</i> ” (II)	2.2.	– compararea a două personalități prezentate, pentru a evidenția dinamica mentalităților dintre epoci	Resurse materiale: proiectele elevilor; grila de evaluare a proiectului Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea proiectului pe bază de criterii; interevaluare
	1.3.	– formularea unei reflecții personale despre relevanța actuală a personalității alese		
	3.3.	– argumentarea orală a alegerii surselor și a modului de integrare a lor în prezentare		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Bilanțul anului școlar. Jurnalul de lectură. Autoevaluare	1.3.	– prezentarea jurnalului de lectură al anului școlar și a evoluției propriilor preferințe	Resurse materiale: jurnalele de lectură; fișe de autoevaluare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; feedback descriptiv individualizat
	3.3.	– completarea unei fișe de autoevaluare a competențelor formate în cursul anului		
	3.5.	– elaborarea unei liste digitale de lecturi pentru vacanță, cu scurte recomandări adresate colegilor		